

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lukáše Hloucha v právní věci žalobce: **Central Europe Mark s.r.o.**, se sídlem Hlavní třída 87/2, Český Těšín, zast. Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem, se sídlem Sluneční náměstí 14/2588, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 1. 2022, č. j. 25 Af 129/2020-52,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 1. 2022, č. j. 25 Af 129/2020-52, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. 26748/20/5100-41456-711233, ze dne 20. 7. 2020, ve věci zajištění daně ve výši 7 472 479 Kč.

[2] V žalobě namítal stěžovatel nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, poukázal na to, že bylo vydáno po více jak pěti letech od vydání původního zajišťovacího příkazu, kdy po celou dobu probíhá daňová kontrola; žalovaný se měl zabývat otázkou existence důvodů pro zajištění v částce, kterou ponechal, tj. 7 472 479 Kč. Dále namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí, a to s ohledem na dosavadní délku a průběh daňové kontroly a s ohledem na to, že důvody pro zajištění ve výši 7 472 479 Kč nejsou dány; porušení základních zásad daňového řízení spatřuje v prodlužování „provizorního stavu“, trvajících

od roku 2015, kdy byl vydán původní zajišťovací příkaz; dále namítal, že v případě zajištění ve výši 7 472 479 Kč již není důvodná obava o dobytost daně s ohledem na pohledávku stěžovatele za správcem daně ve výši zhruba 7,6 milionů Kč; je proto přesvědčen, že napadeným rozhodnutím mělo být rozhodnuto o ukončení účinnosti celého původního zajišťovacího příkazu, resp. jeho faktické snížení na 0 Kč.

[3] **Krajský soud** dospěl k závěru, že žalobní námitky a petit nekorelují. Usnesením č. j. 25 Af 129/2020-33, ze dne 23. 9. 2021 proto stěžovatele vyzval ke změně žaloby. V citovaném usnesení soud předestřel svůj právní názor na věc takto: „*V nyní projednávané věci se naskýtá otázka, jak má daňový subjekt postupovat, je-li ve věci vydáno rozhodnutí o změně zajištěné částky, s nímž není žalobce spokojen. Pro zodpovězení uvedené otázky pokládá soud za klíčové, že povinnost správce daně ukončit účinnost zajišťovacího příkazu či snížit částku v něm je navázána na „důvody“, pro které bylo zajištění uplatněno. Pro obranu daňového subjektu je proto klíčové, jaké důvody uplatňuje. Jestliže jeho námitky směřují k důvodům, které vedly správce daně ke snížení zajištěné částky, může se žalobou domáhat přezkumu rozhodnutí o snížení zajištěné částky. Může například tvrdit, že správcem daně uvedený důvod pro snížení zajištění daně ve skutečnosti odůvodňoval snížení ve větším rozsahu. Jestliže však námitky daňového subjektu uvádějí důvody jiné, než které vedly správce daně ke snížení zajištění, pak se jedná o skutečnosti, které stojí mimo předmět rozhodnutí o snížení zajištěné částky. Tuto skutečnost ostatně přílehlavě akcentuje i žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 4. 11. 2020, kde uvádí, že »předmětem soudního přezkumu je v daném případě rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto o odvolání proti rozhodnutí o změně zajištěné částky. Předmětem odvolacího řízení tedy nebyl zajišťovací příkaz, postup správce daně v průběhu daňové kontroly ani otázka úplného ukončení účinnosti zajišťovacího příkazu, jak by se z uplatněných žalobních námitek mohlo zdát.«* Vzhledem k tomu, že v projednávané věci nesměřovala žádná žalobní námitka do důvodů pro snížení zajištění daně v napadeném rozhodnutí, ale stěžovatel uplatňoval důvody jiné, které dle jeho přesvědčení mají vést k naprostému ukončení účinnosti zajišťovacího příkazu, soud jej poučil o rozporu mezi jeho žalobními tvrzeními a použitým žalobním typem a poskytl mu lhůtu k úpravě žaloby. Stěžovatel v podání ze dne 20. 10. 2021 vyslovil s právním názorem soudu svůj nesouhlas a žalobu nezměnil.

[4] Dne 26. 1. 2022 proběhlo ústní jednání bez účasti stěžovatele, při němž krajský soud žalobu zamítl. Pokud se týče možnosti domáhat se rozhodnutí správce daně o snížení výše zajištění, dospěl krajský soud s odkazem na judikaturu k závěru, že nesplní-li správce daně povinnost ukončit účinnost rozhodnutí o zajištění daně, ačkoliv jsou pro to splněny podmínky, postupuje protiprávně a zasahuje do práv daňového subjektu, neboť jej odmítá zbavit povinnosti (strpět zajištění dosud nesplatné nebo dosud nestanovené daně), kterou již podle zákona nemá. Prostředkem obrany proti takovému jednání správce daně je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením podle § 82 s. ř. s. Krajský soud konstatoval, že předmětem nyní přezkoumávaného rozhodnutí a řízení jemu předcházejícího je snížení částky zajištění daně o částku 6 084 162 Kč z důvodu odpadnutí předpokladu doměření daně z titulu neprokázání naplnění podmínek pro osvobození od daně při dodání zboží do jiného členského státu odběratelům uvedeným v úředním záznamu č. j. 4034716/19/3212-80541-806069 ze dne 4. 12. 2019. Pro soudní přezkum tak mohou být relevantní pouze námitky směřující k důvodům, které vedly správce daně ke snížení zajištěné částky; všechny žalobní námitky však směřují k tomu, že

pokračování

pro jiné důvody, než uvádí žalovaný, mělo být zajištění sníženo až na nulu, resp. zrušeno; tyto námitky směřují mimo předmět řízení, a proto jsou nedůvodné. Krajský soud dodal, že tyto námitky bylo možno uplatnit v zásahové žalobě v souladu se závěry Nejvyššího správního soudu uvedenými v rozsudku č. j. 1 Afs 88/2017-39, ze dne 4. 5. 2017; tímto způsobem však stěžovatel přes poučení soudu námitky neuplatnil.

[5] Krajský soud se v závěru odůvodnění vyjádřil k omluvě právního zástupce z jednání dne 26. 1. 2022 a jeho opakovaným žádostem o konání jednání formou videokonference. Pokud se týče omluvy, doručené soudu dne 19. 1. 2022 (sedm dní před jednáním), odůvodněné pracovní neschopností právního zástupce, tuto soud nepokládá za včasnou, neboť dle jeho názoru z rozhodnutí o dočasně pracovní neschopnosti plyne, že tato trvala již od dubna 2021. Pokud se týče žádosti o konání jednání formou videokonference způsobem, že by se právní zástupce připojil k jednání ze svého domova, pak soud uvedl, že takovýto způsob jednání občanský soudní řád (jenž se použije v návaznosti na § 64 s. ř. s.) nezná; § 102a odst. 2 o. s. ř. totiž předpokládá ověření totožnosti vzdáleně se připojující osoby zaměstnancem soudu, který má být po celou dobu úkonu přítomen; dále akcentoval, že dle § 102a odst. 1 o. s. ř. má videokonferenční spojení sloužit zejména ke zprostředkování přítomnosti účastníka, tlumočnicka, svědka či znalce, nikoli zástupce účastníka (byť to zákonné ustanovení nevylučuje). Úmyslem zákonodárce totiž bylo především nahradit modernějšími prostředky tradiční institut dožádání, který není dokonalý, zejména pro určitý rozpor se zásadou přimosti soudního řízení, nikoli nahrazovat přítomnost zástupců stran u jednání videopřenosy. V projednávané věci soud nepokládá za účelné přistupovat k zajištění účasti právního zástupce formou videokonference z důvodu jeho dlouhodobé zdravotní indispozice či z důvodu jeho obavy z nákazy nemocí COVID-19; právní zástupce účastníka není v řízení před správními soudy osobou nezastupitelnou. Navíc při zachování požadavků kladených § 102a odst. 2 o. s. ř. na průběh videokonferenčního spojení by se musel zástupce stěžovatele dostavit k jinému dožádanému soudu, jehož senát pověřený vyřizováním dožádání, popř. jím pověřený zaměstnanec, by ověřil jeho totožnost a zajistil technickou stránku obrazového a zvukového přenosu.

[6] V **kasací stížnosti** stěžovatel uplatňuje námitky dle § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s. V první řadě stěžovatel namítá, že krajský soud projednával a rozhodl věc v rozporu se zásadou zákonného soudce, v čemž spatřuje zmatečnost řízení. Konkrétně odkázal na rozvrh práce Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. Spr 3838/2019, platný ode dne 24. 9. 2020 (protože žaloba napadla krajskému soudu dne 25. 9. 2020), kde jsou členy 25. senátu krajského soudu ustanoveni Mgr. Jiří Gottwald, JUDr. Zora Šmolková a JUDr. Daniel Spratek, Ph.D. V uvedeném složení 25. senát krajského soudu rozhodoval naposledy dne 25. 11. 2021, kdy vydal usnesení č. j. 25 Af 129/2020-39. Z následných změn rozvrhu práce dle stěžovatele neplyne, že by věc byla přidělena jinému senátu, ani v protokolu z jednání není uvedeno, že by došlo k zastupování např. z důvodu nepřítomnosti Mgr. Jiřího Gottwalda, a proto krajský soud rozhodoval dne 26. 1. 2022 v nesprávném složení.

[7] Stěžovatel dále namítá, že mu krajský soud neumožnil účastnit se jednání, čímž mu bylo upřeno právo na účasti na veřejném projednání žaloby. V bodě 40 žaloby uvedl: „S ohledem na nález Covid-19 právní zástupce žalobce žádá o nabrání jeho osobní účasti na ústním jednání videokonferenčním zařízením z Městského soudu v Praze, Spálená 2, Praha 2

podle § 102a zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Důvodem je skutečnost, že právní zástupce žalobce má astma a patří do rizikové skupiny obyvatel ohrožených touto nákazou.“ Na uvedený požadavek reagoval krajský soud svým usnesením ze dne 25. 11. 2021, č. j. 25 Af 129/2020-39, kterým bez jakéhokoliv odůvodnění návrh stěžovatele na zajištění účasti jeho zástupce na jednání formou videokonference zamítl. Dne 19. 1. 2022 právní zástupce stěžovatele opětovně požádal o konání formou videokonference z důvodů své pracovní neschopnosti, přičemž jako eventualitu navrhl výslovně odročení jednání. Krajský soud žádné z žádostí právního zástupce stěžovatele nevyhověl a jednání konal v jeho nepřítomnosti. Svůj postup pak odůvodnil až v bodě 15 napadeného rozsudku.

[8] Stěžovatel předně namítá, že se krajský soud neřídil názorem Nejvyššího správního soudu, který se výkladem videokonference podrobně zabýval v rozsudku ze dne 30. 6. 2021, č. j. 2 As 104/2021-22. Krajský soud neuvedl žádné vážné technické důvody, které by videokonferenčním způsobu jednání bránily, a proto stěžovatel vychází z předpokladu, že technicky videokonferenci bylo možné realizovat. Krajský soud v rozporu s názorem Nejvyššího správního soudu vyložil § 102a o. s. ř. tak, že jednání cestou videokonference realizovat nelze, když uvedl: „Úmyslem zákonodárce totiž bylo především nahradit modernějšími prostředky tradiční institut dožádání, který není dokonalý, zejména pro určitý rozpor se zásadou přímosti soudního řízení (srov. *Občanský soudní řízení*, 2. část. *Soudcovský komentář*. Praha, Wolters Kluwer, 2019), nikoli nabrazovat přítomnost zástupců stran u jednání videopřenosy.“ Stěžovatel před krajským soudem poukázal na praxi Krajského soudu v Praze, v Plzni, Městského soudu v Praze i samotného krajského soudu, které již jednání videokonferenčně provedly a provádějí, k čemuž se nyní krajský soud nijak nevyjádřil. Krajský soud pak zcela ignoroval, že videokonference u něj standardně probíhají, jak dokládá např. přípis jeho 25. soudního oddělení ve věci sp. zn. 25 Af 37/2018.

[9] Dle stěžovatele krajský soud rovněž přehlédl právní úpravu v § 33a zákona o azylu, dle kterého lze provést celé jednání provést distančně, resp. § 172a zákona o pobytu cizinců, podle kterého *přítomnost cizince nebo jiné osoby u jednání soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí vydanému podle tohoto zákona může být zajištěna také prostřednictvím videokonferenčního zařízení*. Krajský soud neobjasnil, proč v případě stěžovatele tuto formu použít nelze. Krajský soud měl doloženo, že je právní zástupce stěžovatele v pracovní neschopnosti, když v rozhodnutí ošetřujícího lékaře není uvedena žádná možnost vycházek, a zároveň v den ústního jednání době existoval nejvyšší počet nakažených za celou historii onemocnění Covid-19, což stěžovatel doložil aktuálním odkazem na oficiální webové stránky; byly tedy splněny podmínky předestřené Nejvyšším správním soudem v uvedeném rozsudku NSS sp. zn. 2 As 104/2021, aby se jednání konalo videokonferenčně či bylo jednání odročeno.

[10] Pokud krajský soud namítl, že by se musel zástupce stěžovatele dostavit k jinému dožádanému soudu, jehož senát pověřený vyřizováním dožádání, popř. jím pověřený zaměstnanec, by ověřil jeho totožnost a zajistil technickou stránku obrazového a zvukového přenosu, stěžovatel namítá, že kontrolu průkazu totožnosti lze provést i videokonferenčně, což dokládá obecně známý postup bank, které běžné účty zakládají vzdáleně. Stěžovatel ani nesouhlasí s tvrzením krajského soudu, že omluva ze dne

pokračování

19. 1. 2022 nebyla včasná, protože pracovní neschopnost právního zástupce stěžovatele trvala od dubna 2021. Stěžovatel namítá, že z části F rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti plyne, že po dobu jejího trvání dochází k pravidelnému přezkumu a kontrola proběhla den před omluvou dne 18. 1. 2022, kde bylo rozhodnuto o dalším trvání pracovní neschopnosti. Z tohoto důvodu byla omluva včasná. Co se týče poukazu krajského soudu na možnost právního zástupce stěžovatele se nechat substitučně zastoupit, pak stěžovatel uvádí, že již při první žádosti o videokonferenci poukázal na složitost věci, s níž je zástupce stěžovatele obeznámen, a nemožnost substitučního zastoupení.

[11] Žalovaný ve vyjádření navrhl kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

[12] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a z důvodů, které stěžovatel uplatnil, zkoumal přitom, zda netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Vzhledem k povaze kasačních důvodů, které nikterak nemíří k postupu správce daně, resp. žalovaného a netýkají se otázky daňové (merita věci), ale výhradně míří k postupu krajského soudu, nepovažuje Nejvyšší správní soud za nutné průběh daňového řízení rekapitulovat; stejně tak nejsou předmětem kasačního přezkumu závěry, které krajský soud in meritum učinil.

[15] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku stěžovatele stran nesprávného obsazení krajského soudu. Jak stěžovatel správně uvádí, nedošlo ke změně rozvrhu práce platného pro projednávání věci, nicméně stěžovatel opomněl ustanovení rozvrhu práce upravující zastupování v případě nepřítomnosti některého ze soudců. V případě nepřítomnosti předsedy senátu JUDr. Jiřího Gottwalda dle rozvrhu práce je (a rovněž v daném období byla) zastupující předsedkyní senátu JUDr. Monika Javorová. Nepřítomnost JUDr. Jiřího Gottwalda v den konání jednání byla doložena úředním záznamem personálního oddělení krajského soudu č. j. Spr 3255/2022. Skutečnost, že nepřítomnost JUDr. Jiřího Gottwalda při jednání v písemném vyhotovení protokolu není odůvodněna, není vadou, kterou by bylo lze soudu vytýkat, neboť postup soudu má oporu v platném rozvrhu práce.

[16] Nejvyšší správní soud však stěžovateli musel přisvědčit v námitce odepření účasti na jednání soudu (*denegatio iusticiae*). Právem na veřejné projednání věci se Nejvyšší správní soud již mnohokrát zabýval, zdůraznil přitom, že pravidlem při soudním rozhodování je nařízení ústního jednání tak, aby byla zachována zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání (srov. též čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky). Výjimkou z této zásady je možnost soudu projednat věc bez nařízení jednání, tato výjimka však musí být vykládána zejména s ohledem na zájmy účastníka řízení, o jehož právech se rozhoduje a jenž také s řízením disponuje. Např. v nález ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. V. ÚS 3114/07, Ústavní soud konstatoval: „K základním zásadám řádného a ústavního pořádku republiky, odpovídajícím výkonu spravedlnosti a zejména také ústavně zaručeným podmínkám práva na soudní ochranu

(hlava pátá čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), náleží - nikoli v poslední řadě - také veřejnost soudních jednání (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a právo účastníka soudního řízení se jej s příslušnými procesními právy zúčastnit (kupř. nález sp. zn. III. ÚS 627/01). K projednání věci samé nařídí předseda senátu jednání, k němuž předvolá účastníky. Uvedený imperativ adresovaný soudu platí potud, pokud nejsou splněny podmínky výluky z této povinnosti v nich taxativně obsažené. Pro tento způsob legislativně technického zakotvení třeba a contrario (bezvýhradně) vyvozovat, že případy v nich neuvedené pod aspektem ústavně zaručeného základního práva na soudní ochranu non lege artis provedeným ‚extenzivním výkladem‘ podřadit nelze.“

[17] Skutkově i právně obdobnou věcí, konkr. též otázkou (ne)vyhovění žádosti o distanční projednání věci, resp. (ne)odročení jednání, se zdejší soud zabýval v rozsudku ze dne 30. 6. 2021, č. j. 2 As 104/2021-22. V něm mimo jiné konstatoval: „Nejvyšší správní soud i Ústavní soud setrvale míní, že právo účastníka řízení na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci, je v ústavněprávní rovině garantováno článkem 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Každý, kdo je účastníkem řízení před soudy, má právo se ve své věci takového řízení (jednání před soudy) osobně účastnit, zpravidla bez ohledu na to, zda by jeho přítomnost měla, anebo neměla vliv na vydání rozhodnutí. Jestliže soud přítomnost účastníkům řízení neumožní, lze v jeho postupu spatřovat porušení ústavního práva účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 12. 2008, č. j. 4 Azs 82/2008-56, či nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 6. 1998, sp. zn. I. ÚS 310/97, č. 68/1998 Sb. ÚS, ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 145/02, č. 95/2002 Sb. ÚS, ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03, č. 92/2005 Sb. ÚS, a ze dne 22. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 819/07, č. 167/2007 Sb. ÚS)“. Současně zde druhý senát odkázal na rozsudek NSS ze dne 10. 9. 2014, č. j. 1 Azs 102/2014-23: „Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu pak plyne, že odepřít právo osobní účasti na jednání soudu lze jen výjimečně. Právo na projednání věci před soudem, čítaje v to i právo na osobní účast na jednání soudu a právo při tomto jednání tvrdit skutečnosti, navrhnout důkazy a předkládat právní argumenty, je jedním ze základních pilířů práva na spravedlivý proces. Ustanovení § 50 s. ř. s. je tedy nutno vykládat tak, že pokud k tomu existují důležité důvody, jednání být odročeno musí (soud nemá v tomto ohledu diskreci, ačkoliv by čistě jazykový výklad uvedeného ustanovení mohl svádět k opačnému závěru). Pokud se účastník řízení omluví z jednání z důležitých důvodů, osvědčí existenci těchto důvodů a soud přesto jeho žádosti o odročení jednání nevyhoví a rozhodne v jeho nepřítomnosti o věci samé, dopustí se vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Takovým důležitým důvodem přitom typicky může být i pracovní neschopnost účastníka řízení doložená lékařským potvrzením (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2004, č. j. 5 Ads 63/2003-35, a ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005-96). Při posuzování toho, jestli je dán důležitý důvod k odročení jednání, by však soud měl zvažovat také otázku, zda omluva účastníka řízení není účelové povahy, vedená snahou prodlužovat soudní řízení. I když tak účastník řízení ve své žádosti uvádí důvod jinak způsobitý vést k závěru o odročení jednání, není soud vždy povinen takový důvod akceptovat, a to zejména tehdy, pokud shledá, že jej účastník řízení využívá k záměrným procesním obstrukcím (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 2 Afs 5/2005-96, anebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 1 Azs 16/2011-208).“

[18] V citovaném rozsudku sp. zn. 2 As 104/2021 Nejvyšší správní soud učinil závěr: „Z výše uvedené judikatury plynula pro městský soud povinnost nařídít a konat jednání

pokračování

v takový termín, aby pokud možno odpovídal možnostem účastníků řízení s přihlédnutím k jejich situaci, k povaze věci či k obecným poměrům (zde se zohledněním zvláštní situace dané pandemií nemoci Covid-19). Pokud soud disponuje zařízením pro konání jednání prostřednictvím videokonferenční techniky, je zvláště za pandemických poměrů povinen poctivě zvažovat, zda s ohledem na charakter konkrétní věci právě takovýto způsob konání jednání není vhodný. Bude tomu zejména tehdy, jsou-li účastníci či někteří z nich dobře schopni se takovouto formou jednání účastnit a jde-li o řízení s menším počtem aktérů (účastníků, svědků, znalců apod.), u něhož lze předpokládat spíše právní argumentaci a polemiku stran a nikoli složité dokazování, u kterého by byla vhodnější osobní přítomnost všech na jednom místě. Pokud z dosavadního průběhu řízení není patrná snaha účastníků jednání účelově prodlužovat, má soud k jejich žádostem o odročení přistupovat spíše vstřícně, se snahou domluvit takový termín jednání, který bude všem vyhovovat. Naopak čím více je patrná snaha účastníků o obstrukce vedoucí k prodloužení řízení, tím tvrdší a méně vstřícný přístup soudu k nim může být na místě.“

[19] V projednávané věci ze spisu nevyplývalo, že by stěžovatel, resp. jeho právní zástupce postupovali způsobem zneužívajícím svého práva, jejich zájmem logicky nebyla ani snaha prodlužovat soudní řízení. Nejvyšší správní soud nesdílí závěr krajského soudu, že omluva stěžovatele nebyla řádná a včasná. Měl-li krajský soud pochybnosti o tom, zda právním zástupcem stěžovatele uváděné indispozice (astma ve spojení s nárůstem onemocnění Covid-19) se zakládají na pravdě či znemožňují jeho účast na jednání, měl např. tyto skutečnosti ověřit u ošetřujícího lékaře, což ostatně sám právní zástupce stěžovatele v omluvě s přiloženou neschopenkou nabídl.

[20] Nejvyšší správní soud konstatuje, že zástupce stěžovatele požádal o odročení či konání jednání formou videokonference z důvodů, které se *prima facie* v kontextu doby, kdy tak učinil, nejevily být nerozumné či účelové. Krajský soud tedy měl vyjít z prvotního předpokladu, že jsou to důvody vážné a poctivé, a pokud měl o tom pochybnosti, měl si vyžádat od zástupce stěžovatele důkladnější zdůvodnění, včetně například doložení údajů o zástupcově údajně rizikovém zdravotním stavu. Jistě nelze vyloučit ani zneužití zvláštní situace za pandemie, ze spisu však nejsou patrné indicie něčeho takového a krajský soud tuto otázku blíže nezkoumal. Stejně tak krajský soud dostatečně nezkoumal možnosti konání jednání videokonferenčně, resp. nemožnost jejího uskutečnění nikterak ve svém usnesení ze dne 25. 11. 2021, č. j. 25 Af 129/2020-39, neodůvodnil; interpretaci § 102a o. s. ř. tak, jak ji přdestřel krajský soud, Nejvyšší správní soud nesdílí, resp. v intencích judikatury zdejšího soudu nemůže obstát.

[21] Účastníku řízení nelze bez ospravedlnitelného odůvodnění upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se k věci (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Rozhodl-li krajský soud o věci, aniž stěžovateli řádně odůvodnil nemožnost distančního jednání či nepřistoupil k odročení jednání, došlo v řízení k vadě, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a je proto důvodem pro zrušení napadeného rozsudku.

[22] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že z důvodu výše vytykané vady nemůže napadený rozsudek krajského soudu z hlediska práva obstát, proto mu nezbylo, než jej dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský

soud vázán právním názorem výše vysloveným; v novém rozhodnutí současně krajský soud rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2023

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu